

pályázati kiadvány²⁰²⁰

XXV.-XXVI. CIKLUS
NAGYKOVÁCSI

Nagykovácsi Katolikus Egyházközség, valamint az Építész Mester Egylet
építészeti tervpályázatot hirdet az ÉME Mesteriskola XXV.-XXVI. ciklus hallgatói részére
Nagykovácsi Nagyboldogasszony Római Katolikus Templom bővítése címmel.

1. zártkörű építészeti pályázat,
Építész Mester Egylet Mesteriskola XXV.-XXVI. ciklus
2020. október-november

Nagyboldogasszony Római Katolikus Templom bővítése Nagykovácsi

A pályázat célja

Az ötletpályázat célja, olyan megoldások keresése a plébániatemplom bővítésével kapcsolatban, amelyek mind az építészeti, mind a műemlékvédelmi szempontok együttes figyelembevételével, reális jövőképet nyújtanak az egyházközség számára.

A pályázat ütemezése

A pályázat kihirdetése:	2020. október 2. péntek, digitálisan
A helyszín bemutatása:	2020. október 9. péntek 14:00, 1088 Budapest, Ötpacsirta u. 2.
Helyszíni szemle:	2020. október 16. péntek 16:00, 2094 Nagykovácsi, Kossuth Lajos u. 113.
Kérdések felvetése:	2020. október 21. szerda, digitálisan
Válaszok átadása:	2020. október 26. hétfő, digitálisan
A pályázat beadása:	2020. november 27. péntek 16:00, online
Eredményhirdetés:	2020. december 18. péntek 19:00, online

A Bírálóbizottság

Elnök:	Kemenes Gábor plébános, Nagykovácsi Egyházközség
Társelnök:	Gettó Tamás építész, ÉME Mesteriskola
Tagok:	Arnóth Ádám építész, ÉME Mesteriskola Csillag Katalin építész, ÉME Mesteriskola Dobai János építész, ÉME Mesteriskola Pelényi Margit építész, ÉME Mesteriskola Tomay Tamás építész, ÉME Mesteriskola Szabó Levente építész, ÉME Mesteriskola Kauszer Tibor építész, Nagykovácsi Egyházközség Smohay András művészettörténész, Székesfehérvári Egyházmegyei Múzeum

A Bírálóbizottság munkája nem nyilvános, döntéseit többségi szavazással hozza. A Bírálóbizottság a pályázattal kapcsolatos összegző megállapításait zárójelentésben teszi közzé, amelyet valamennyi pályázó megkap.

Bírálati szempontok

- a tervezési programnak, kiíró célkitűzéseinek való megfelelés
- utcaképi megjelenés, városképi illeszkedés, telekhasználat
- megvalósíthatósági, fenntarthatósági és gazdaságossági szempontok
- nagyvonalú építészeti javaslatok, értékőrzés, értékteremtés

pályázati hirdetés

előzmények

Nagykovácsi közvetlenül Budapest határa mellett, 15 km-re a Lánchídtól, a Budai Tájvédelmi Körzetben, gyönyörű természeti környezetben fekvő zsákfalu, az ország legnagyobb zsákfaluja. Ezért sokan költöznek ki a városból, az utóbbi három évtizedben két-háromezerről tízezer fölé nőtt a népességszám. Köztük nagyon sok a fiatal nagycsaládos, a lakosságra vetített gyermekek száma országosan a legnagyobb. A háromezer katolikusból cca. 800-900 fő jár rendszeresen templomba, közülük 3-400 fő a vasárnap délelőtti 10-órai szentmisére. Ugyanez a létszám jelenik meg a nagyobb egyházi ünnepek eseményein is. A 18. század közepén az akkori 800 fős sváb falunak épült barokk műemléktemplomban 100-120 ülőhely van a padokban, további 50 mobil széket tudnak még elhelyezni, az állóhelyekkel együtt max 200-250 ember fér a templomba. Ilyenkor a hívők jó harmada a templom előtti téren kihangosítókon keresztül követi a szentmisét. A templom előtti teret néhány évvel ezelőtt tájépítészeti eszközökkel felújították és a település új, minőségi központot kapott.

tervezési feladat

A tervpályázat alapvető célja a történeti templom befogadóképességének bővítése. A gyülekezeti tér befogadóképessége jelen formájában nem, vagy csak kis mértékben bővíthető. A bővítésnek ez a lehetősége nem nyújt megoldást a közel kétszeresére nőtt gyülekezet befogadására. A bővítés módjáról a Kiírók nem fogalmazznak meg premisszákat, szabadon gondolkozhatnak a pályázók a lehetséges megoldásokról, s egyéb építészeti javaslatokról. A szabadságfok mértékét kizárólag az épület műemlék jellege, a liturgia, illetve a templomkertben meglévő nagyméretű faállomány megtartásának követelményei korlátozzák. E „szentháromság” figyelembevételével kell megszülessenek a pályaművek.

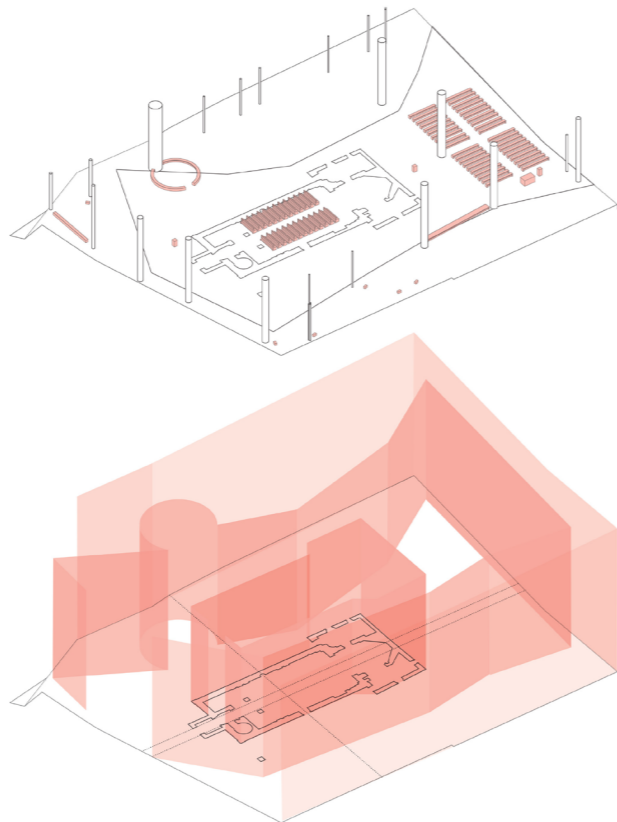
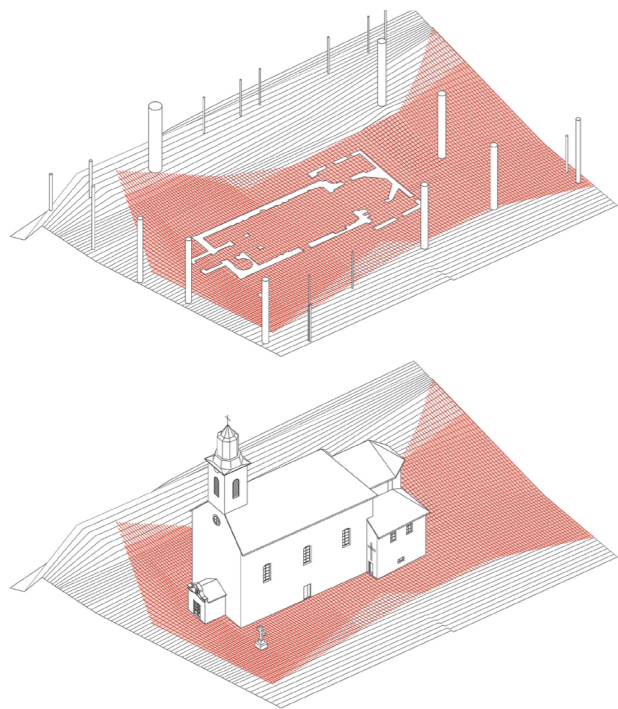
pályaművek

I. számú pályamű

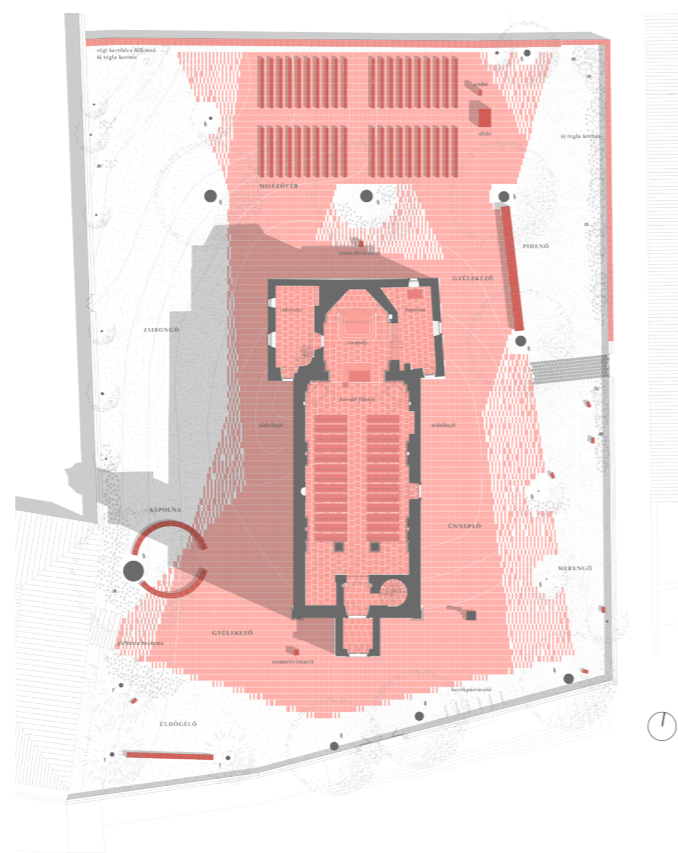
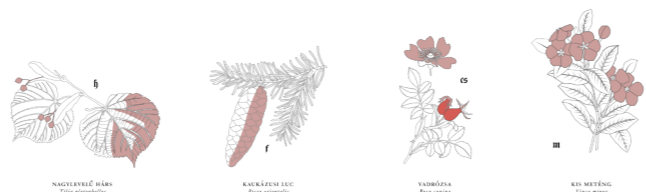
Font Izolda & Nagy Júlia & Mészáros Nóra

mester: Pethő László

Konceptciónk fő motivációja az arra való törekvés, hogy amikor igény van rá, a közösség együtt is jelen lehessen egy-egy szertartáson. Egyértelmű, hogy a barokk templom jelenlegi kialakítása nem alkalmas ekkora embertömeg befogadására. Ha pedig ez bent nem lehetséges, akkor tegyük lehetővé odakint! Amikor 400 fős misét tartanak, legyen a gyülekezet minden tagja kint, senki ne rekedjen – belül. Ezért a templomot „kifordítjuk”, s így maga a kint válik bentté, a kert pedig templommá. A műemlék épület háta mögötti kertrész elegendő méretű ahhoz, hogy ott 400 férőhelyet elhelyezzünk.

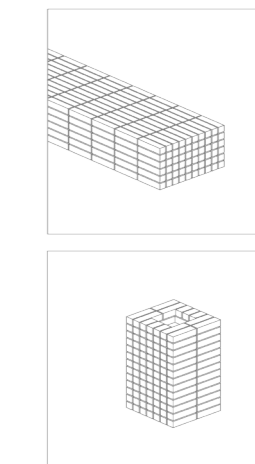
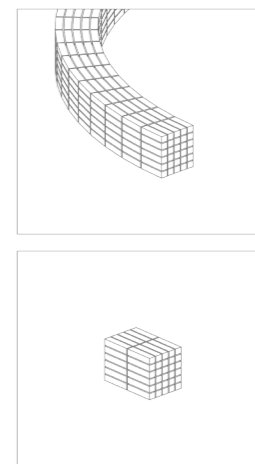
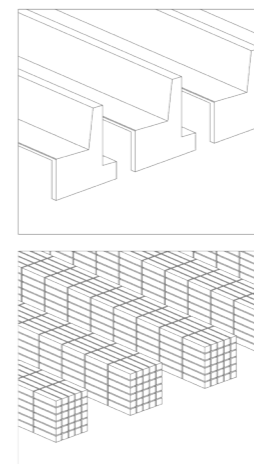
Kifordított kert-templomunk nem csupán kültéri misézési lehetőség. Felfogásunk szerint valójában az egész kert szakrális térré válik, amelynek különböző terei különböző liturgikus tevékenységeknek adnak helyet. A barokk templombelső következő héja az a „téglasszőnyeg” által definiált külső térfolyam, amely a kert burkolt részeként jelenik meg. Ez a szőnyeg kezeli a templom külső ajtóinak a talajhoz viszonyított síkbeli különbségeit, valamint finom átmenetet képez a mesterséges és természetes világ között. Funkcionálisan pedig alkalmassá teszi a kertet az esős időben való használatra is. Azokon a részeken, ahová nem ér el a szőnyeg, meghagyjuk a kert mostani állapotát, csupán helyenként rendezzük a növényzetet, helyenként pedig új fajokkal kiegészítjük azt.

A kert-templom „oszlopai” a több száz éves Nagylevelű hárs (*Tilia platyphyllos*) faóriások, de a növendék fácskákat is megtartjuk a keleti oldalkertben. A szabad ég alatti liturgikus térben mindegyik fának szerepet és funkciót szánunk. Van köztük „kapuzat”, „támpillér”, „kápolna”, de van olyan fa is, aki „imatárs”, „prédikátor” vagy a „szenteltvíz tartó őrzője”. A leendő kert miséző tér nyugati végpontján, az oltár ellenpontjában, lényegében az egész kert-templom építés első lépéseként, elültetnénk egy újabb Nagylevelű hársat. A plébániakert téglafala mellett húzódó cserjékhez a Magyarországon őshonos Kis meténg (*Vinca minor*, Virgin flower) csoportjait ültetnék; ez az apró-virágos faj Szűz Mária egyik virág attribútuma, kék színe miatt.

A kert-templom bútorai, a belső, kelheimi mészkő hangulatának tovább viteleként és a téglaszőnyeg folytatásaként téglából készülnek. Kivéve az új oltárt, amelyet egyetlen vörös mészkő tömbből képzelünk el. A hátsó, 400 ülőhelyes miséző tér padjai fűthetőek. Az ülések fűtésével biztosítani tudjuk azt a komfortélményt, amellyel egy kültéri szertartás is élvezhetővé válik, még hidegebb idő esetén is. A templombelsőbe is új padokat terveztünk mai formavilággal. Így a mostanihoz képest többen leülhetnek majd: a főhajóban 182 fő, a karzaton pedig további 50 fő. Javasoljuk továbbá az oratóriumok felújítását és megnyitását a közösség számára. Az új benti üléseket szintén fűthetőre terveztük, továbbá bent térdeplő és könyvtartó is tartozik a padokhoz.

Úgy gondoljuk, hogy a jelenlegi templomkertben, amely a szomszédos plébánia kerttel szerves kapcsolatban áll, rengeteg, még szunnyadó lehetőség van. Ennek a potenciálnak a kiaknázásával a gyülekezet komoly értékkel gyarapodna és temploma a kívánt mértékben bővülne, miközben a beavatkozás építészeti és anyagi vonzata belátható, arányos maradna.

2. számú pályamű

Csépke Tamás & Demeter Ágota & Pomázi Dorottya & Soltész László

mester: Lévai Tamás

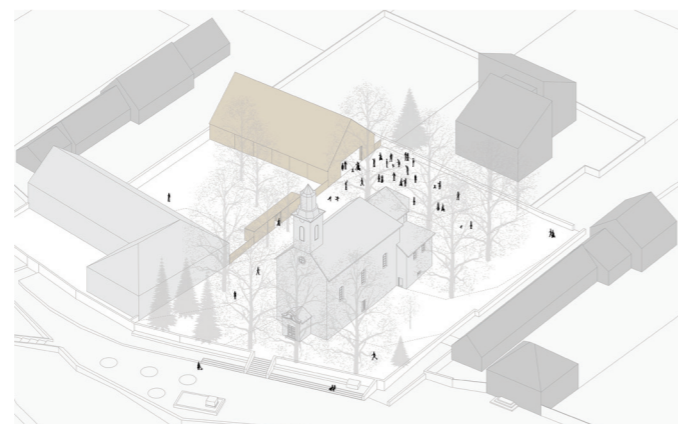
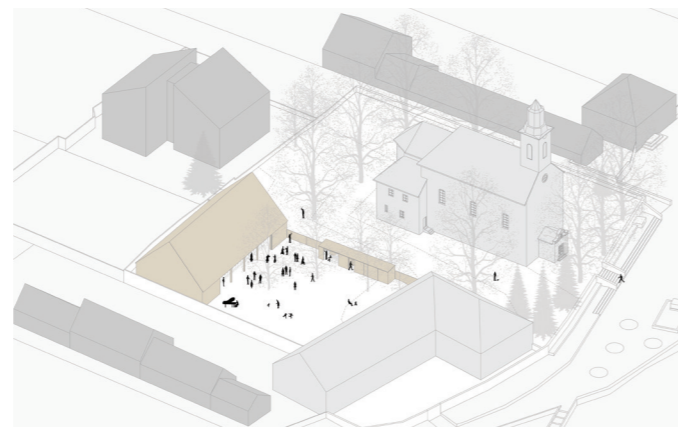
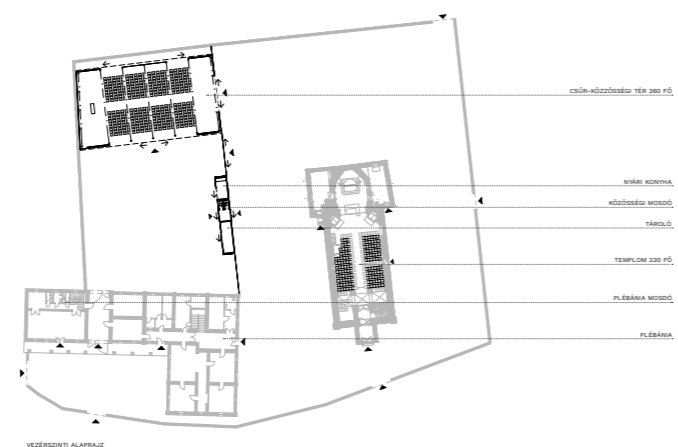

A templom, a templombelső, a templomkert és fái hosszú ideje meghatározó elemei Nagykovácsi életének. A templom befogadóképessége ugyanakkor nem növelhető egy bizonyos határ fölé, a templom belső, illetve külső karakterének jelentős átformálása nélkül. Mivel a meglévő külső, belső karakter fontos értéket képvisel számunkra, a templomkertben való bővítés lehetőségét, annak vizsgálata után elvetettük.

Bővítés helyett első lépésként a belső bútorozás átgondolását javasoljuk, mellyel a templom befogadóképessége hozzávetőleg 220 főig emelhető. Amennyiben ez a megoldás nem elegendő a gyakorlatban, a templom bővítése helyett a templom és plébánia együttesének, egy régi-új elemmel való kiegészítését javasoljuk. A templomkert és plébánia udvar elválaszthatatlan egységet képez, melyet mind az őket körülölelő közös kőkerítés, mind az átjárási lehetőségek jól mutatnak. A régi térképeket nézve, feltűnik az ófalu szalagtelkein, az udvart és kertet elválasztó keresztcsűrök sora, mely mára sajnos szinte nyomtalanul eltűnt. Hajdanán a templomhoz nem csak plébánia, de csűr is tartozott.

Most, hogy a templom befogadóképessége elérte határait, egy olyan közösségi tér építését javasoljuk, mely képes befogadni 3-400 embert, a kertek felé megnyitva akár még többet, funkciójában ugyanakkor nem szeretne konkurálni a templommal. A misék többsége továbbra is a templomban zajlana, a csűr csupán egy közösségi tér lenne, melyben alkalmanként meg lehetne tartani a nagylétszámú szentmiséket és a plébánia életéhez kapcsolódó közösségi eseményeket.

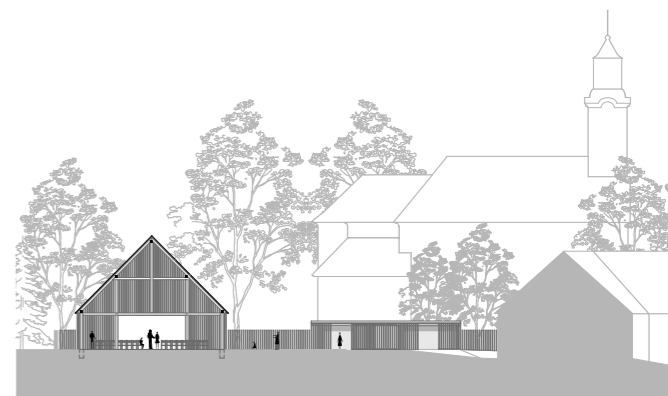
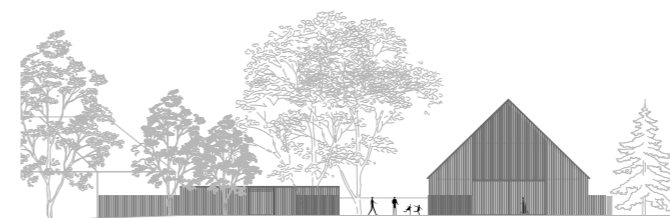
Elképzelésünkben a templom, a plébánia és a csűr három, egymás funkcióját kiegészítő elem egysége, ahogyan egy régi portán is helyet kapott a lakóház mellett, a csűr, a nyári konyha, a pince, az ólak és a füstölő.

A csűr plébánia udvar végében történő elhelyezése lehetőséget teremt többféle használatra is. A keleti és déli oldalon elhelyezett tolókapukkal jelentősen megnyitható az épület a templomkert és a plébánia udvar irányába is. Az eseménytől függően, a csűr tere összekapcsolódhat a templomkerttel, a plébánia udvarral vagy akár mindkettővel egyszerre. Hétköznapokon a csűr akár a közelben található bölcsőde, iskola és könyvtár szabadtéri foglalkozásainak is fedett helyet tud biztosítani.

A közösségi események megtartását a két kert között elhelyezett kerítés épületből, illetve a plébánia kapualjából elérhető kiszolgáló funkciók segítenék. Hétköznapi használat során a templomkertben kikapcsolódó helyiek számára a kerítés épület mosdója napközben nyitva állhatna. Szeretnénk a közösséget bevonni a csűr építésébe. Ehhez olyan hétköznapi építőanyagokat, illetve építési technikát szerettünk volna választani, mely könnyen tanulható és lehetőséget nyújt bárkinek a bekapcsolódására.

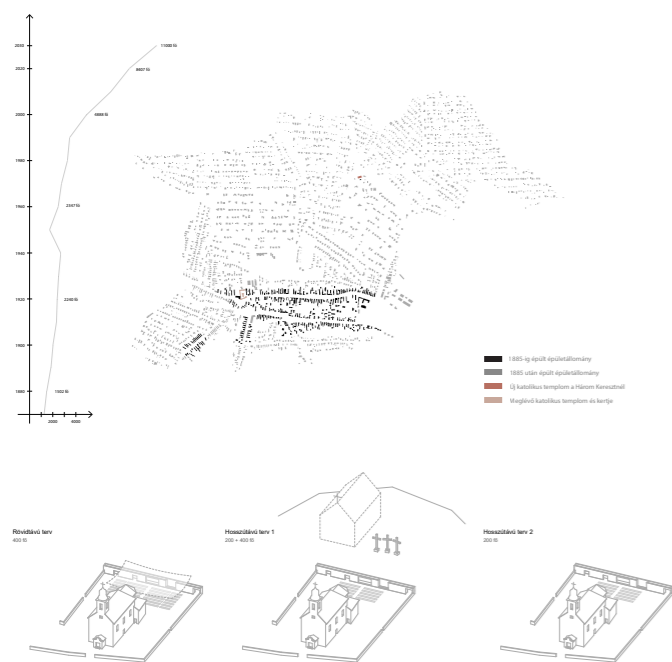
Fontos szempont volt számunkra, hogy jól használható, de anyagilag is megvalósítható javaslatot fogalmazzunk meg, ezért a csűr szerkezeteinek megválasztásánál a minimumra törekedtünk. A csűr faszervezetű épület, egyszerű cserép fedéssel, beton padozattal és áttört homlokzati lécburkolattal, melynek belső oldalán víztizsda, tömör polikarbonát lemez gondoskodik a légzárásról és a fény beengedéséről. A csűr 14 méteres fesztávolságát, függesztőműves fedélszerkezettel, egyben hidalnánk át. Nyári és átmeneti időszakban a tér passzív megoldásokkal, átszellőztetéssel, illetve az üvegházhatás kihasználásával működne. Téli időszakban a fedélszékre függesztett hőszigetelő ernyők gondoskodnának a tér szükséges temperálásáról. Mivel a plébánián a két kert határán álló pince felújítását és szigetelését tervezik, a kerítés épület az amúgy is szükségessé váló építkezéssel összehangolva készülhetne el.

3. számú pályamű

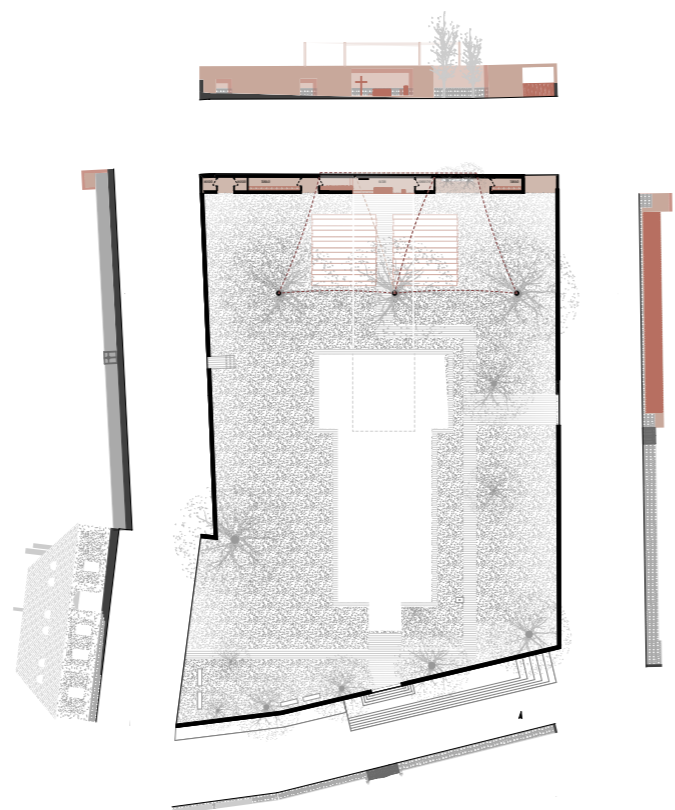
Bagi Borbála & Bálint Anna & Gulyás Levente & Karlovecz Ádám

mester: Dévényi Tamás

Tervünkben alapvetésnek kezeltük, hogy a fennálló templombővítési igényre rövid- és hosszútávú megoldást nyújtsunk. A nagykovácsi templom helyhiánya tipikusnak nem nevezhető, az átlagostól legnagyobb mértékben eltérő érték a hívők liturgiára járási hajlandóságában van. Ennek okai lehetnek pl. a különösen összetartó közösség vagy a liturgiát vezető pap karizmatikus személye. Tervünk rövid és hosszú távon, 2 ütemben megvalósítható megoldást kínál arra, hogy a megnövekedett számú hívők vasárnap és ünnepnapokon is részesei lehessenek a liturgiának. Első ütemben a következő 10 évben vizsgálandó, hogy a templomba járó lelkek kimagasló száma megmarad-e, növekszik-e tovább, avagy ellenkező irányba módosul. A jelenlegi plébániatemplomot bővítjük annak kertjében egy szabadtéri fedett nyitott misézővel. Az új liturgikus tér 200 fix ülőhelyet padon, továbbá 200 mozgatható és eltárolható széket foglal magában, ezáltal mintegy 400 hívő tud kényelmesen a vasárnap 10 órai és ünnepi miséken helyet foglalni. Az első ütem részeként az esőtől ideiglenes lefedés védi meg a hívőket.

A második ütem akkor válik időszzerűvé, ha a hívők már a szabadtéri misézőben sem férnek el, illetve ha Nagykovácsi még északabbra terjeszkedik, ezáltal a barokk templom már teljesen kiesik körzete középpontjából. Ebben az esetben új plébániát és templomot célszerű létrehozni, melynek helyszínéül a Három Kereszt kálváriakápolna melletti szabad területet javasoljuk, mely már önmagában hordozza a szakralitást.

A barokk templom-építészet tengelyes irányultsága vezérelt minket akkor, amikor a szabadtéri misézőteret a meglévő templom tengelyébe helyeztük el. Művészettörténeti okokból helyénvalónak érezzük, hogy a templombővítés nem közvetlenül a barokk templom visszafordíthatatlan megnyitásként, hanem közvetve, annak elvi és fizikai rendszerébe illeszkedve találja meg a helyét.

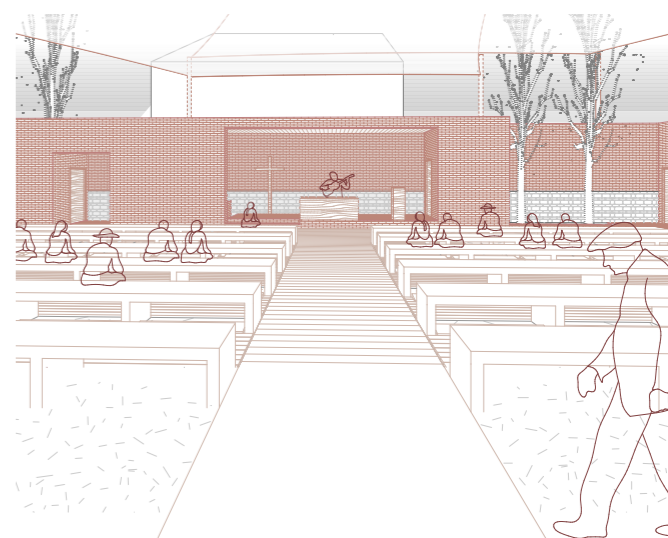
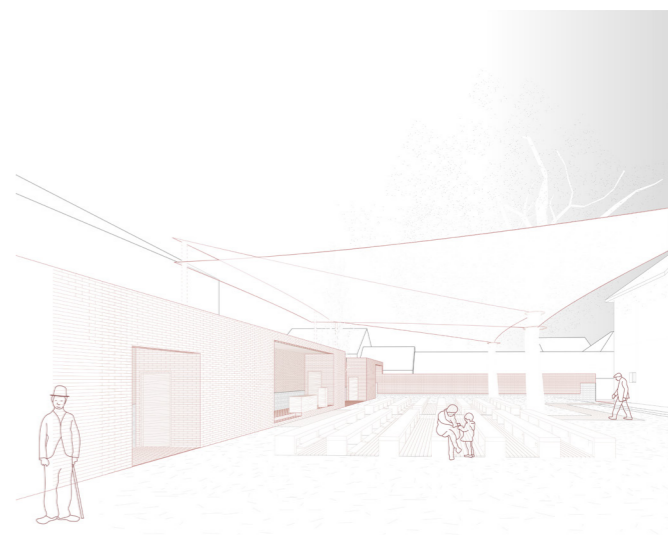
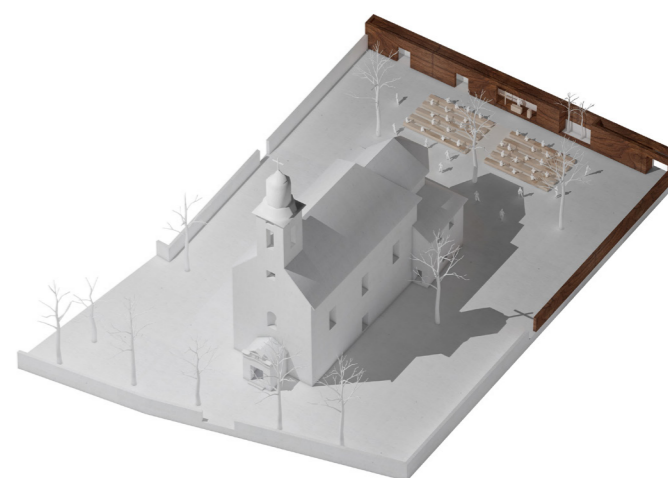
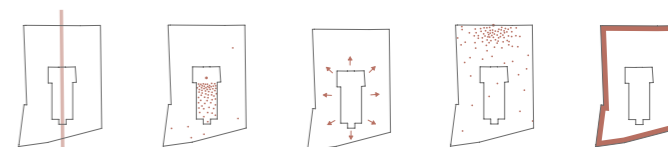
A templomkert és annak szakrális jelentőségét hangsúlyozva kitüntetett szerepbe hoztuk a templom kerítését. A kert hátsó zónájában, ahová a szabadtéri miséző kerül, a kőkerítést funkciókkal töltjük meg, térfallá átalakítva a helyenként romos állapotú kőkerítést. A vonalmenti „épület” tengelyébe a szabadtéri oltár kerül, szélességét a barokk templom szentélyének oldalsó falai adják, egyértelmű utalásként az ok-okozati összefüggésre. Az oltár minden szükséges elemmel felszerelt, teljes értékű funkcionális térként értelmezve.

A templomkert hátsó falának „felbővítése” egy olyan sáv, ami ha kell, éppúgy magába tudja fogadni az oltárt, mint a kerítés melletti facsoportot, helyet ad a kültéri misézőhely ideiglenes eszközeinek, átengedi magán az időről időre felbukkanó, a plébánia feltöltését ellátó kisteherautót vagy épp a közösség egyik legtermészetesebb igényét elégíti ki egy wc csoporttal.

A szabadtéri liturgikus tér padsorai fölé ideiglenes elhelyezésű vízvezető, átszellőző ponyvaszerkezetet terveztünk. Ennek a tartószerkezete az új falépitmény tetején eltávolítható acél pózna, a 3 nagyméretű, 100 év körüli hársfák törzseinél pedig erre a célra használatos rögzítőheveder.

Tervünkben alapvetően javaslatokat fogalmazunk meg, melyeket célszerűnek tartunk a közösség bevonásával finomítani, véglegesíteni. A szabadtéri miséző kapcsán opcionálisan beszerezhető tételeket határoztunk meg, melyek az építészeti és szakrális értékeket nem befolyásolják, a komfortérzetet azonban javítják. Ezek a következők: kültéri fix padok és mobil székekre elhelyezhető párnák, térdeplő párnák, zoltártartók, padokba integrált ülésfűtés, padok és székek mellett elhelyezhető mobil hógombák.

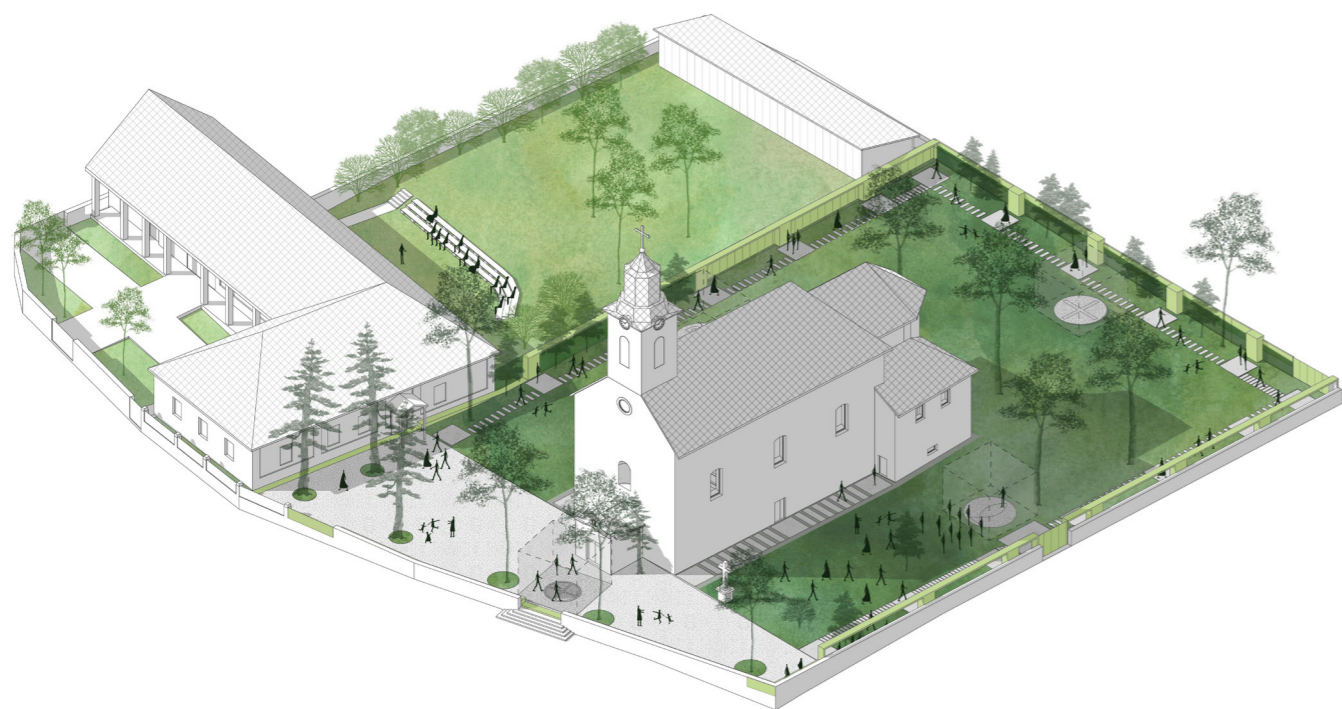
A meglévő miserendet a szabadtéri miséző használatával érdemes kiterjeszteni. A résztvevő hívők és az időjárás adatok segítségével meghatároztunk a lehetséges miserendet, melyet közzétéve a hívők egyértelműen tudják a misék helyszínét, megfelelő öltözékben érkezve a liturgiára.

4. számú pályamű

Czigány Kata & Ferkai Tamás & Mester Petra & Szász László

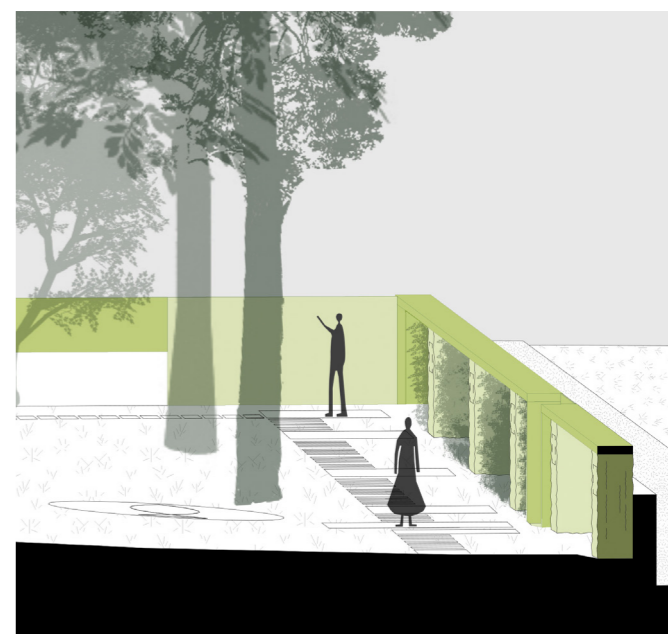
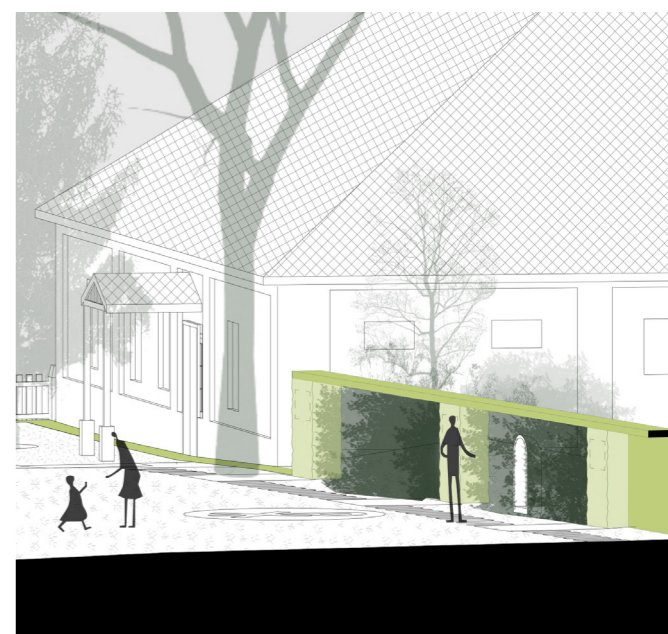
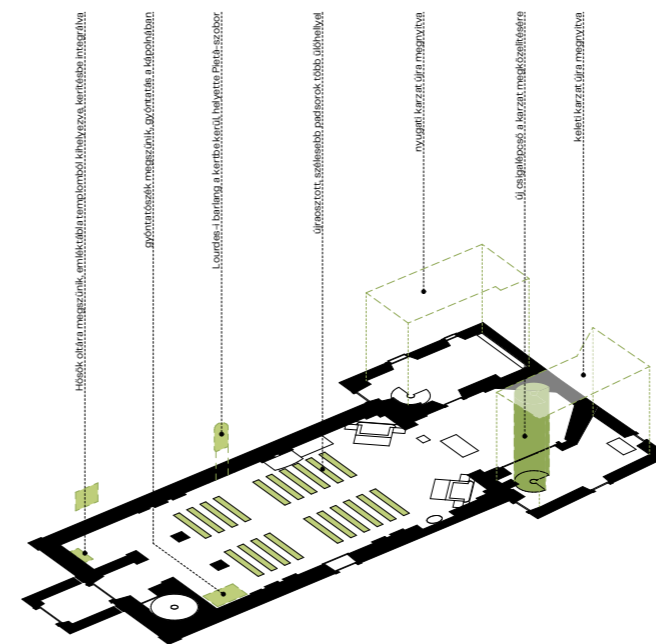
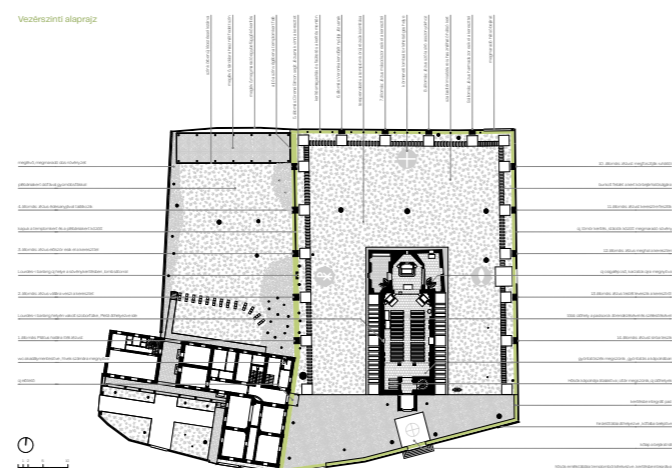
mester: Kund Iván Patrik

A sváb örökség és a vallási hagyomány érdemes arra, hogy kiemelt értéként kezeljük, ezért a település tárgyi emlékein túli vallásos eseményeit emeltük fókuszba. A körmenetek hagyománya az alapja annak a gondolatunknak, hogy a közösségi élmény átélése nemcsak zárt templomtérben, hanem szabadtérben is lehetséges.

Azt javasoljuk, az egyházközség költséges, a barokk templom arculatát átíró, és a templomkertet csökkentő bővítés helyett a jelenlegi téri adottságok jobb kihasználásával növelje a templombelső befogadóképességét. Az általunk javasolt beavatkozásokkal mintegy 90 új ülőhely biztosítható a templomtérben.

A hajó padosorainak átrendezésével, és a sorok szélesítésével 30 új ülőhely jöhet létre. Az orgonakarzaton 20 új ülőhelyet tudunk elhelyezni. Újra megnyithatók a sekrestye, illetve a kápolna fölötti mellékterek, amik a 19. századi ráépítés során éppen a templomtér bővítésére épültek. A keleti mellékteret a kápolnából csigalépcsővel tesszük megközelíthetővé, a szentély falán befalazott nyílásokat ismét megnyitjuk. Ezekon a karzatokon 20-20 ülő és 10-10 álló hívő fér el. Kis mértékben ugyan, de növeli a templom befogadóképességét, ha a gyóntatószék és a Hősök oltára megszűnik. A Hősök emléktábláját a kerítésbe integráljuk, a gyóntatás pedig történhet a kápolnában is. A Lourdes-i barlangot mint a barokk tértől idegen elemet a templomkerben helyezük el.

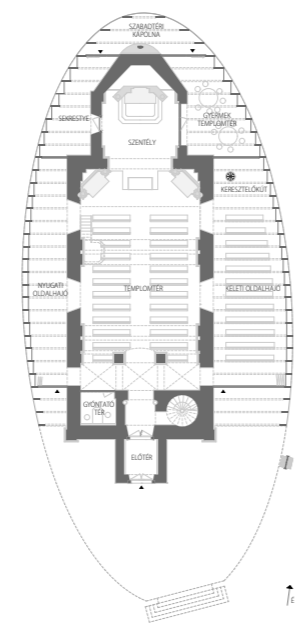
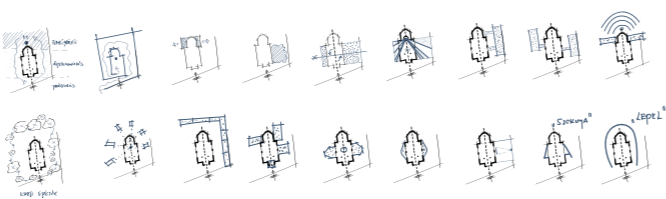
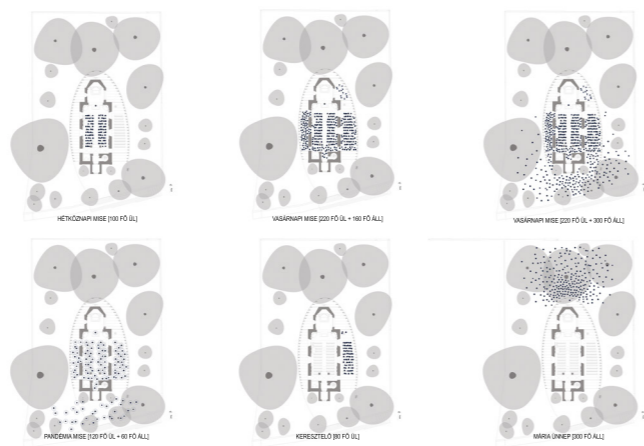
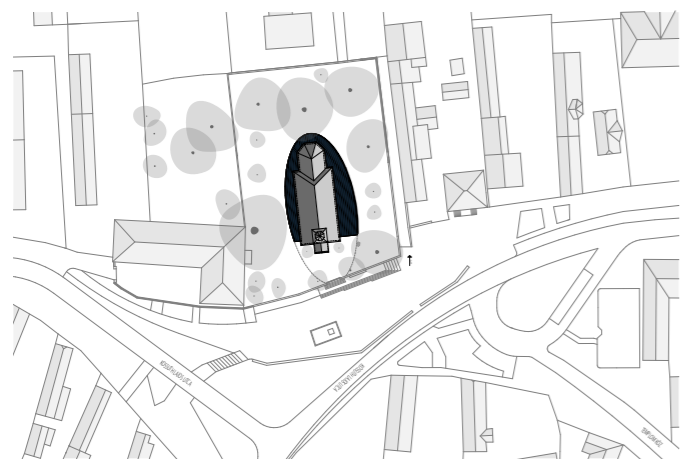
A templomkert ma élő közösségi térként működik: sokan innen kapcsolódnak be a szentmisékbe, de beszélgetéseknek, közösségi alkalmaknak, körmeneteknek is helyet ad. A sokrétű használatot segíti az egybefüggő tér, és az árnyékot adó fák. Ezekre értéként tekintünk, amelyeket szeretnénk megtartani. Beavatkozásaink célja a kert változatos használatának ösztönzése, a liturgikus, közösségi és szabadidős programok tágabb körét befogadni képes építészeti keret megteremtése. A körmenetek hagyománya az alapja annak a gondolatunknak, hogy az egyházközség tagjainak együttléte, a közösségi élmény átélése nemcsak zárt templomtérben, hanem szabadtérben is lehetséges.

A templom padozatát a kerttel összefüggésben kezeljük, a templomkertben tereprendezést, a meglévő növények befogadásával növényültetést javasolunk, ezen felül a kerítés megújítására, bélelésére adunk megoldást. A kerítés fogadja be a templomból kikerülő keresztúti stációk jelenkori elemeit, és helyet ad az úrnapi körmenetek során felállítható szabadtéri oltároknak is. A két kertrész között meglévő tömör téglakerítést elbontásra javasoljuk, helyére sövénykerítésbe illesztve a stációk sora kerülhet. Itt élőnövényből kialakított lombsátor lehet a templom nyugati hajófalából áthelyezett Lourdes-i Szűz Mária szobor új helye. A jelenlegi Hősök kápolnájából a hősök emlékét őrző tablót a templomkert kerítésébe integráltuk. A templom főbejáratánál lévő részt vízateresztő burkolattal láttuk el, a kerítésbe beépítve itt padokat helyeztünk el. A templomkert és a plébániakert összenyithatóságát nagy méretű kapukkal biztosítjuk.

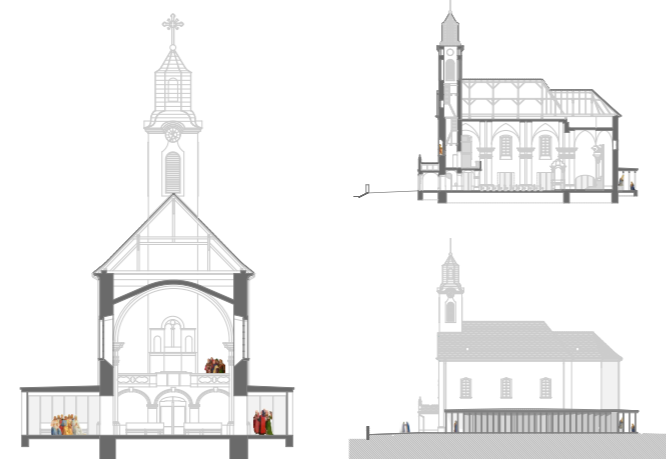
5. számú pályamű

Balázs Anna & Kálna Dávid & Potzner Ádám & Szabó Dániel

mester: Hőnich Richárd

SZÜZ MÁRIA
NEKÜNK BÖLDÖGÁSSZONY
ISTENNYÁHAT AZ ÓSZALLÁSOKBAN
SZÜLTÉSE: KISBOLDÖGÁSSZONY SZEPT.
MENNYESZEMÉTELE: NAGYBOLDÖGÁSSZONY
AUGUSZTUS 15. A NAGYKOVÁCSI BUCSÚ NAPJA
A HÁTRÓK SZÁZADTÓL VÁLK ÜNNEPE: ELŐŐRÖGÉN
EZ ISTVÁN KRÁLY TÖRÉNYSZÉSI NAPJA: FEHÉRSÁKOT
ÉLETE VÉGÉN SZÜZ MÁRIÁK AJÁNLJA FEL AZ ORSZÁGOT
MAGYARORSZÁG MÁRIA ORSZÁGA: PREGULUM MARIANUMUM
ES UGYANEN AZ NAPON IS HALT MEG 1038-BAN SANTI ISTVÁN
EZ AZ ORSZÁG VEZESZÉNEK NAPJA: PIKTRONA HUNGARAE
MÁRIA-VIRRASZTÁS: A MÁSNAPI NAPKÉTEBEN MEG LEHET LÁTNI
A NAPRA ÜLŐZÖTT BOLDÖGÁSSZONYT: "NAGY JEL TÖNT FEL AZ ÉGEN
EGY ASSZONY A NAPRA ÜLŐZVE, A LABA ALATT A HOLD, A FEJÉN PEDIG
TÖZEMET "CILLÁGOK, ALÓ KÖRÖK" "JÓSTUL" BEJELÉSE KÖRNYE 1274/
A KATOLKUS EGYHÁZI LITURGIÁBAN MÁRIA SZÍNE: KÉK, FEHÉR, PIROS
TÖZTAKÉK/MEYKÉK/MÁRIA-KÉK/MADONNA-KÉK RGB 70 119 212, H: 219
A KÉK AZ EG. SZÍNE, AZ ISTEN ÉS SZELLEMI TULAJDONÁGOK SZÍMBOJUMA
A RENESZÁNSZ ÓTA A FEDŐRÁGOK KÉSZÜT LEGÖRÖGÖB KÉK FESZTEL
AZ ULTRAMARINKET CSAK MÁRIA RUHÁJÁHOZ HASZNÁLTÁK, A FESZTŐK
SZÖZFEHÉRTISZTA FEHÉR/MADONNA-FEHÉR/ RGB 255 255 255, H: 000
A 16. SZÁZADTÓL MÁRIÁI PIROS RUHÁBAN ÉS KÉK PALÁSTBAN ÁBRÁZOLJÁK
MÁRIA PALÁSTJA: A PALÁST SZÍMBOJÓJA: A HÍVŐK ÉS A VÉREI MEZESSE
AZ EGYSÉGET (A NEMZET EGYSÉGET IS) MÁRIA A NYÁLI ÖRÖGE, A JÓ PÉSZTOR
MÁRIA VIRÁGAI: LILJOM ÉS RÓZSA (TEMPLOMAT JELEKEZŐ RÓZSALILJOM/
MÁRIA A ROSA MYSTICA, A TÖVY, /BUNY/ NÉLKÜL RÓZSA, AZ ÁRPA/LÁNGÁS/
EZE JELEKEZ A PINKÓDÓ RÓZSA, A LILJOM MÁRIA SZÜZSÉGRE VITÁL
A SZÜZÜLÖGÁSNÁL, MÁRIA A SZÜZÖT, AZ ÚJ SZÜZÜLÖGÁST KIRISZTUS
AZ ELLIPSZIS KÜPSZÉLET, AMINEK MINDEN PONTJA A FÖLD VÉGESBEN FESZIK
AZ ELLIPSZIS A KERESZTÉNY IROGÁFIÁBAN A FÖLD SZÍMBOJUMA
MÁRIA (EMBER ÉS ISTEN KÖZÖTT AZ "EGRE VEZETŐ LÉTRÁ" SZEL BERNÁTI

Az évezredes magyar Mária-kultusz részeként a Nagykovácsi templom névadója Nagyboldogasszony. A plébánia a Regnum Marianum egyik központja. Mindezt alapul véve a koncepció kialakítása során különösen fontosnak éreztük, hogy az építészeti koncepció szimbolikus és liturgikus szempontból erősítse a hely szellemét. Egy barokk műemlék templom bővítése nem egyszerű feladat. A főtér és a plébánia ideális közelsége, az évszázados templomkert megerősített minket abban, hogy a meglévő templom bővítésében gondolkozunk. A templom homlokzata szokatlanul egyszerű, azt sugallva, nem érinthetetlen, hajlandó bizonyos változásra, ha erre a közösségnek igénye van. A beavatkozás csak a szükséges mértékű kell legyen, a 3-3 ablak alatti fal megnyitással megvan a szükséges vizuális és akusztikai kapcsolat a főtér és a bővítés között, minden működik (érkezés, gyónás, áldozás).

A szentély melletti toldalékok a templom egyszerű alapformáját bizonytalanítják el, későbbi hozzáépítések, magasságuk indokolatlan, felső szintjük használhatatlan. Bontásuk nélkül tiszta helyzetet teremteni lehetetlen lenne, újabb évtizedekre/évszázadokra meghagyni őket hiba volna. Az elbontott téglákat felhasználjuk a bővítés padlóburkolataként, ami kifut egészen a kertkapuig. A megtisztított templomot alacsony bővítéssel vettük körül. A templom és bővítése ellentétpárokkal is jellemezhető: magas-alacsony, masszív-könnyed, zárt-nyitott, szögletes-íves. Bár messziről, sőt még a főtér felől is a templom fog dominálni továbbra is, a templomkertben a horizontot az új elem határozza meg.

A cél az volt, hogy a lehető legkevesebb, vagyis egyetlen mozdulattal oldjuk meg a bővítést. Ezt tudja az ellipszis, az optimális funkcionális téralakítás lehetőségével, és a templom névadójához illő szimbolikával, a Föld szimbóluma, Mária palástja.

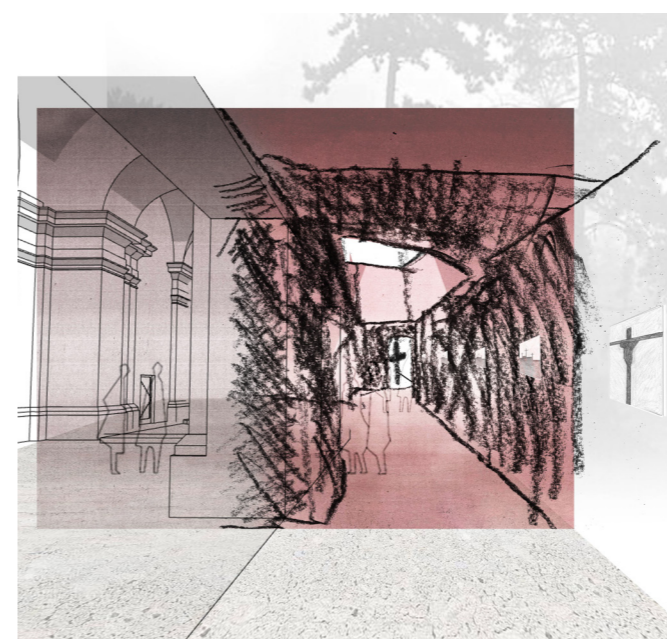
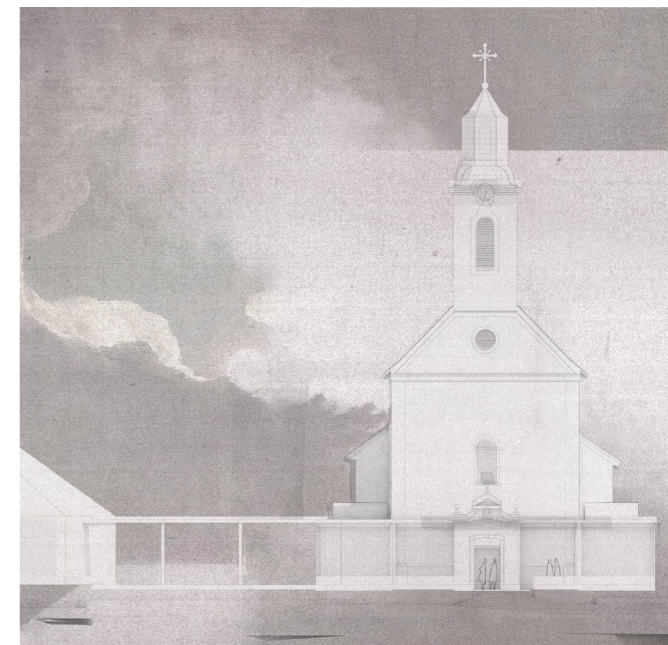
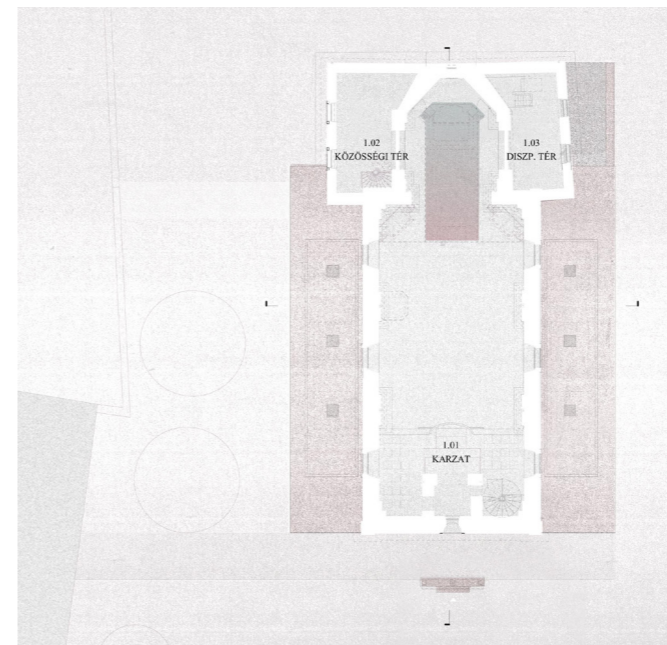
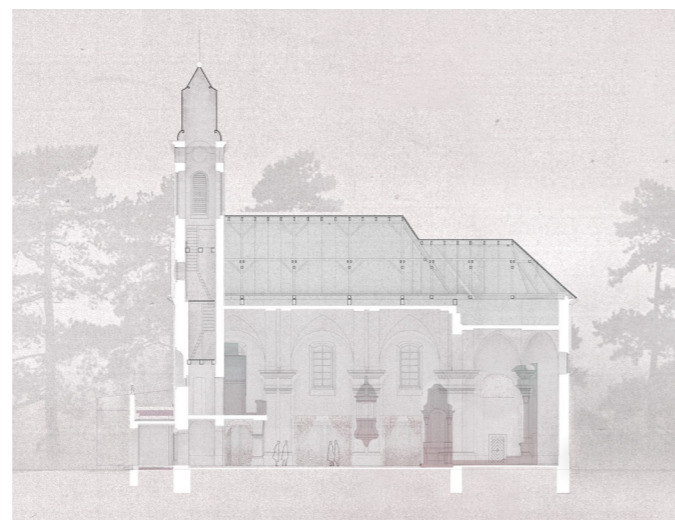
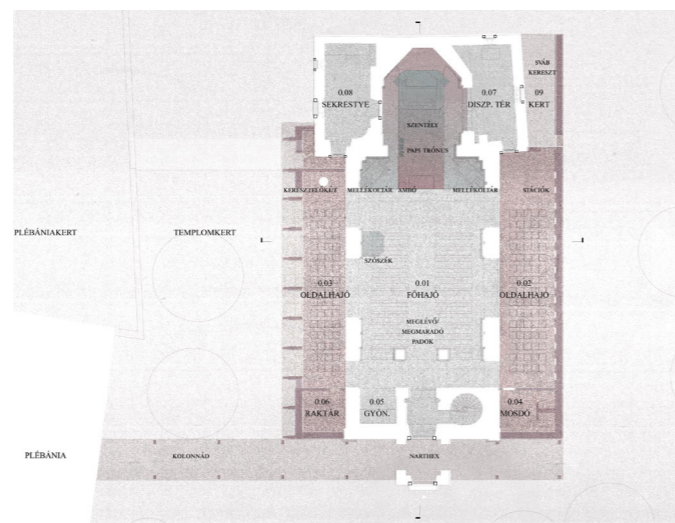
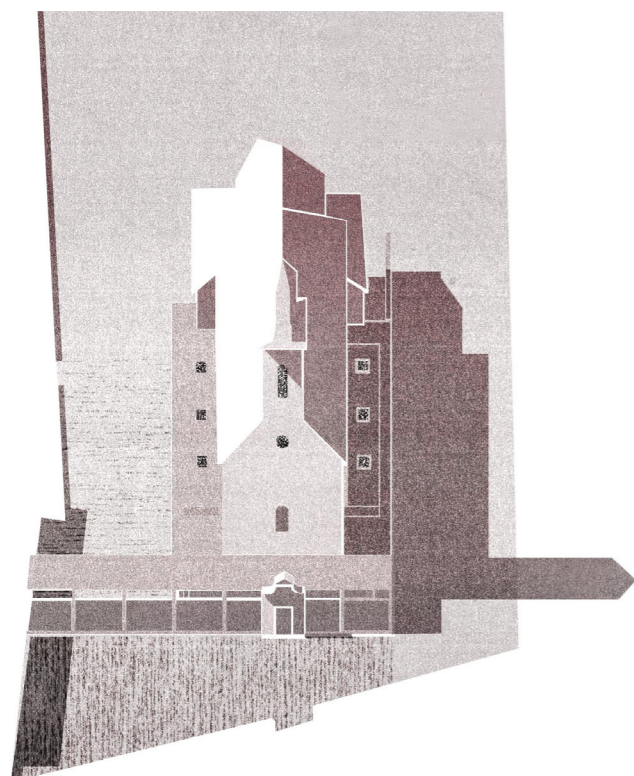
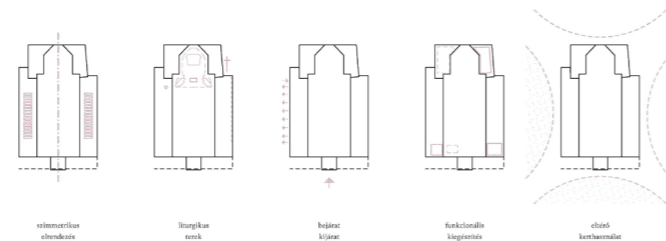
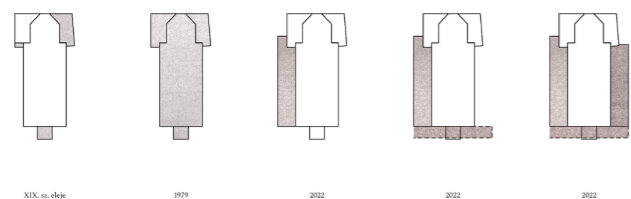
Az ellipszisnek a templomhoz képest aszimmetrikus elhelyezkedése abból adódik, hogy a térről felvezető lépcső, a kerítéskapu a templom tengelyétől kicsit keletre esik. Az emberi archoz hasonlóan ez a finom aszimmetria itt is jól jön, a keleti és nyugati oldalnak kicsit más lehetőséget adva. A tágasabb keleti oldalon nagyobb padsort adtunk, karcsúbb nyugati oldalon pedig sokan elférnek állva. Mindkét bővület üveg végfala a főtér felé teljes egészében megnyitható, így a mise kiterjedhet a fedett előtérre, sőt a szabad térre, a templomkertbe is. Az egylendületű térsort a templommal szinkronban tagoltuk, ezzel is jelezve az intenzív összetartozást: a főtér mellett oldalhajók, a szentély mellett sekrestye és gyerekerem, a szentély mögött nyitott kápolna. A több hajó előnye, hogy kisebb létszámú misénél a főtér tele van, nagy létszámú misénél az oldalhajók felveszik a plusz létszámot. A zártabb főtér mellett az oldalhajók jóval nyitottabbak, a templomkert a látvány része, szinte a kertben ülünk. Nagy létszámú alkalmakon az üvegfelületek megnyitásával akár a kert is a templomhoz kapcsolható. A templomkert fái a stációk. A kertkaputól keletre álló fától indulva fától fáig vezet körbe minket a keresztút a templom körül, a kertkaputól nyugatra álló fához érkezünk meg a végén. Szűz Mária karakterszíneit használtuk, a templomot kívülről fehérre festjük. A bontott vöröses téglából készül az ellipszis padlója. A fehérre lazúrozott fa tartószerkezet egyszerűséget sugall. A homlokzati üvegek savmárt grafikát kapnak. Az ellipszis fedése az enyhén kékes titáncink lemezzel készül.

6. számú pályamű

Bódi Gergely Gergő & Kiss-Serfőző Evelin & Kiss Dávid András

mester: Golda János & Roth János

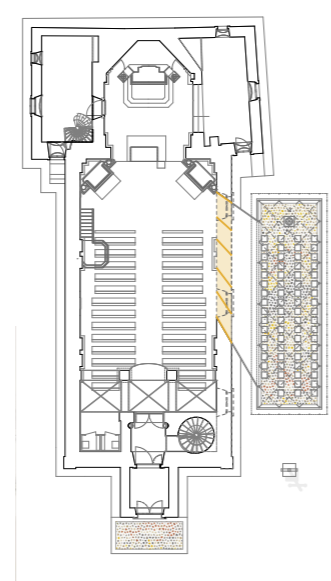
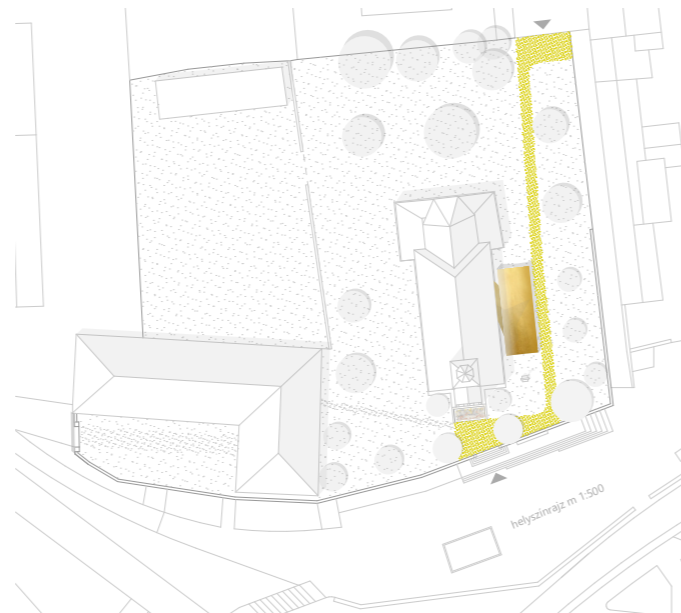
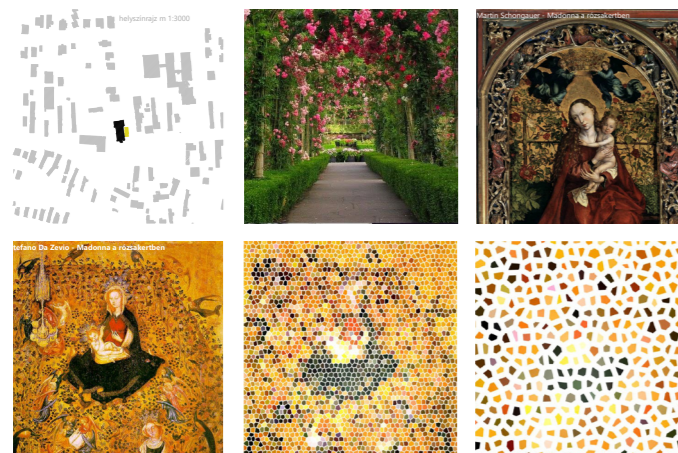
Nagykovácsi 1746. óta álló római katolikus templomát, kinőtte a közössége. Az 1829-ben megfogalmazott bővítési igény ismét aktuális. A vasárnapi szentmiséket jelenleg 120 - 300 fő látogatja rendszeresen, nagy ünnepeken ez a szám még magasabb, akár a 400 főt is eléri. Az épület ülő és álló helyeinek száma összesen 200-250 főnyi, ebből adódóan a hívők jó harmada gyakran a templom előtti téren kihangosítókon keresztül követi a szentmisét.

A tervezési folyamat fő irányadója az eddigi helyhiányból adódó hívek tagolódásának, szétszakadásának megszüntetése, a közösség egy térbe helyezése. A megoldási javaslat, a bővítés klasszikus eszközt választva, igyekszik előtérbe helyezni a barokk tér szimmetrikus térszervezését, megtartani a lehető legtöbb meglévő liturgikus téri elemét. Létrehoz és elválaszt új kerteket és tereket, kinyitja és kiterjeszti tereit, lehetőséget adva változatosabb használatra, események megtartására.

7. számú pályamű

Bóta Andrea & Dienes Péter & Huszár-Berényi Katalin & Zsíros Renáta

mester: Kalmár László

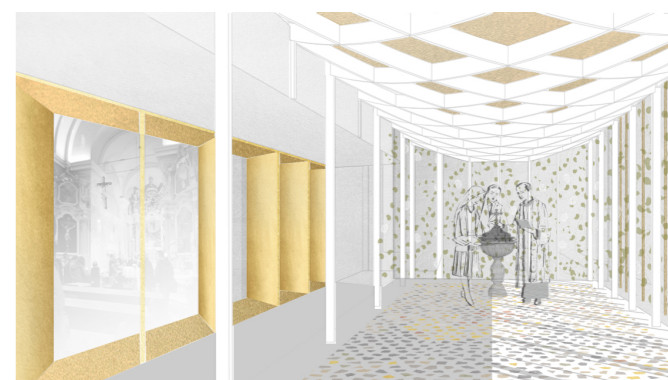
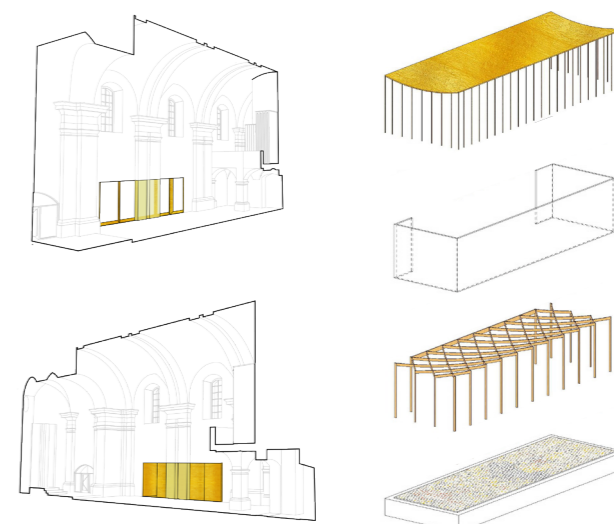

A helyszín többszöri bejárása után először a meglévő apróbb problémákra adott megoldási javaslatokat dolgoztuk ki, ezzel közelítve a fő probléma, a férőhelyek bővítése, felé. Esős időben, a kint misét hallgatók a sár miatt egy viszonylag kicsi burkolt felületen tudnak állni. Erre megoldás a gyeprács, amely teherbíró szolárd felületet ad, úgy hogy élő, füvesített marad a templomkert.

A miseélményt áhítatosabbá tenné, ha nem a meglévő póznákról szólna kihangsúlyozva, hanem egyenként külön audiórendszerrel, vagy saját telefonról hallgatva a rádióadást lehetne hallgatni a misét. A templom megvilágítása is történhet korszerűbben, rejtetten, nem szükséges megtartani póznákat. A jelenleg kaotikus padlóburkolatot a főhajóban és a szentélyben nemes anyagokkal váltanánk fel. Erre a Kelheimi burkolatot találjuk a legalkalmasabbnak. A templom orgonájának felújítása és használata, fokozza a miseélményt, vagy koncertekkel a profán közösségi életet színezi. Sok esetben a legjobb döntést a hívek tudják meghozni, egy közösségi tervezés alkalmával. Ily módon is be tudnánk vonni a közösséget a tervezésbe. További javaslatok között szerepel a fényviszonyok rendezése a megfelelő világítótestekkel. A gyóntatószéket intimebb helyre telepítenénk, a karzat alá a bal oldalon. A keresztelőkutat áthelyeznénk az új, keresztelőkápolnaként is értelmezhető bővítménybe. A Lourdesi Szűz szobra új, méltóbb helyre kerülne. A napi használatot könnyítő eszközöket egységesítenénk, mint esernyőtartó, bejárati hirdetőtábla, szórólaptartó. A pályázat célja a férőhelybővítés, ehhez megvizsgáltuk a jelenlegi férőhelyek számát, ez kb. 120 fő. A meglévő padokat mindenképpen megtartásra javasoljuk, szépen patinázódtak. Közülük a rövidebbeket áthelyeznénk a karzatra. Az üres helyekre új, a régi padokkal rokon geometriájú padok kerülnek.

A férőhelyek száma a padkiosztás racionalizálásával együtt sem éri el a kívánt számot. Emiatt szükség van a bővítésre. A hely keresésekor alapvetésként kezeltük, hogy a barokk templom szigorú szerkesztését nem szabad megbontani. A templom ugyanakkor a hatalmas fáktól és megemelt helyzetéből adódóan, a kőkerítés által is takart. A belső oldali szerkesztés és a rendezett külső kép összeegyeztethető egy összekötő elemmel.

A megoldás egy objektum jellegű bővítmény a kerten belül, de a templomon kívül, ami anyagában finom és nemes, egy rózsalugas. A lugas filigrán növénytartó pálcái és a fedés könnyed, hajlított tető rézből készül. Ezen belül színes, áttetsző üvegdoboz szolgál a fűtött tér lehatárolására, amely szerkezeti teljesen elválik a lugastól, belső tere egybenyílik a templom légtérével. A belső tartószerkezet keresztirácson kialakított acéllemezekből áll, követi a külső rézlemez fordított dongáját. Az új tér padlója a meglévő színekkel harmonizáló kövekből csiszolt, bordűrös terrazzo burkolat. A bordűrözött terrazzo térburkolat visszaköszön a templom főbejárata előtt. A mise hallhatóságán túl fontosnak tartottuk a láthatóságot is. A fő szempont az volt, hogy a nyílás kiváltás alátámasztása ne takarja ki az oltárt, ebből adódott az alátámasztó acéllamellák egyedi sugár-szerkesztése. Fontos, hogy azokat a híveket, akik a templomtérben foglalnak helyet, ne zavarja meg a megszokottól eltérő bevilágítás, így a benti padosorok felől lamellák kitarják az új külső teret. A szentély felől azonban a celebráló láthatja a híveket, és viszont. A faltartó pillérszélek vonalát megtartottuk, üveg oszlopok éle vezet tovább a szemet, mely az átlátást engedi, de a templomtér kontúrharmóniája megmarad.

8. számú pályamű

Bató Blanka & Csík Zsolt & Korózs Dóra

mester: Nagy Iván

meglévő állapot - bontási javaslat

tervezett állapot - „fiók”

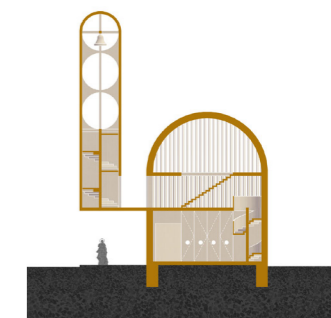
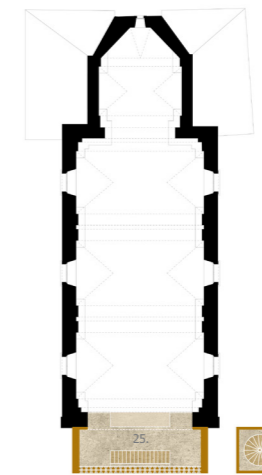
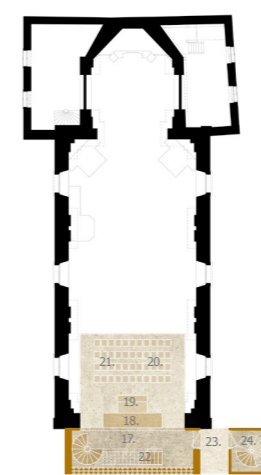
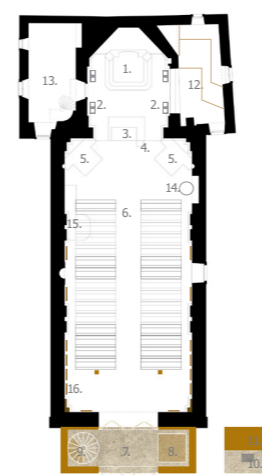

A történelem során a templomok bővítése valamilyen szinten mindig is szerves része volt működésüknek, remek példa erre akár a szóban forgó Nagyboldogasszony Római Katolikus templom is, melynek román kori részletei műemlékvédelem alatt állnak, mégis mindig félve nyúlunk egy ilyen jelentőségteli feladathoz. Mindezek ellenére az első gondolatok, amiket körül jártunk a pályázat során, azok sokkal inkább a pályázati kiírás megkérdőjelezésére irányultak. De ezeket a gondolatmenteket végig járva arra jutottunk, hogy igenis szükséges bővíteni. Valós, több éve fennálló problémára, itt az ideje egy valós megoldást adni, nem pótlékot, hiszen a templom már 1829-ben is kicsi volt a hívek számára, mely a kapott Értékleltárból is kiderül.

A tervezés során fontos szempont volt, hogy a közösség együtt tudjon részt venni a szentmisén, a természet erőitől védve, hogy mise közben mindenki hozzá tudjon járulni az Oltáriszentséghez, a sötét templomhajóba több fényt beengedni és a fény segítségével erősíteni a szakrális térélményt. A különböző bővítési variációkat elemezve arra jutottunk, hogy az egyébként is újra hangolást igénylő bejárati rész tisztázásával jelentős létszámbővítés érhető el, azonban ez azt igényli, hogy a jelenlegi karzatot, a tornyot és a felvezető csigalépcsőt is áthelyezzük. Így viszonylag minimális bontással jelentősen megnövelhetővé vált a templomhajóban elhelyezhető padsorok száma, de a főhajó téraránya nem változott meg.

Az új bejárati elem a meglévő boltozott templomtér arányait veszi alapul. Azt is mondhatnánk, hogy úgy működik, mint egy kihúzott fiók. Persze ezt a tiszta koncepcionális elvet az elhelyezendő funkcionális igények kicsit átszabták, de lényegileg nem változtatták meg. Ezzel a gesztussal a bővítvény nem nötte túl a meglévő templomtömeget, a meglévő pilaszterek és párkányok közé simul be, tiszteletben tartva a régi homlokzatot. Továbbá a templom új bejárati építményével szemben a jelenlegi helyzetből kiindulva egy új igényt fogalmaztunk meg: nyitottnak kell lennie, minél több ember befogadására alkalmasnak. A bejárat egy új üzenettel gazdagodott: a templom többé már nem egy bezárt tér, az ige a templomajtókon kívülre is szabadon eljut.

Ebben az új elemben két karzatszint is elhelyezésre került. Az új karzatok a fiókszerű bejárati építményből nyúlnak ki, a templom keleti és nyugati falától finoman eltartva. Kialakításra került egy második karzatszint is, mely amellet, hogy új nézőpontot nyújt, a templomhajó belsejében további jó rálátást biztosító állóhelyek kialakítását teszi lehetővé. Az elbontott templomtorony helyett különálló harangtorony fogadja be a régi harangot. A bővítéskompozíciójában ez az egyetlen aszimmetrikus elem, melyet a főtér felé fordulást kívánja hangsúlyozni a fentebb megfogalmazott nyitottság igényét. A harangtorony lábát egy szoborfülke képezi mely az elbontott homlokzaton lévő Immaculáta szobornak ad helyet. A templom melletti kereszt is átkerült a nyugati oldalra. A bejárati tér kitisztításával, az eltérő minőségű terek kapuélmeny hatásával, a fény beengedésével a déli homlokzaton és a meglévő templomhajó egységben tartásával törekedtünk egy olyan kiegészítést megfogalmazni mely kisméretű a templom egészéhez képest, mégis az általa nyert terekben meglepően nagy létszámnövelés érhető el a tiszta térsorok által.

9. számú pályamű

Butoi Noémi & Kalászi Zoltán & Méray-Horváth Mercédesz & Ungerhofer Dániel mester: Frikker Zsolt

A templom bővítésének megfogalmazásában rengeteg kihívás rejtett, részben a megoldandó funkcionális bővülés, részben az épület műemléki jellegével való foglalatosság, az ősfák megőrzése és katolikus egyház kihívása a ma emberének bevonására. Inspiráló volt számunkra a közösség rugalmassága, a helyhiány és jelenlegi vírus helyzetre adott válasz: a hangszórókra és online közvetítésre kihelyezett istentiszteletek.

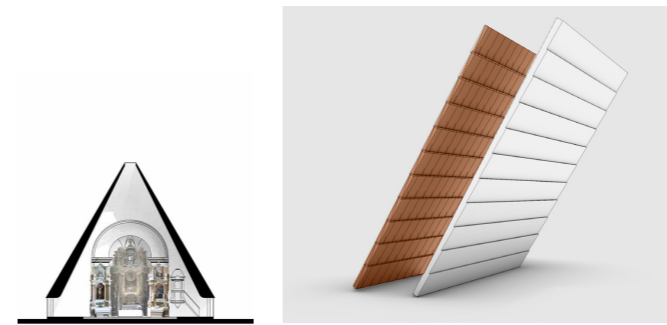
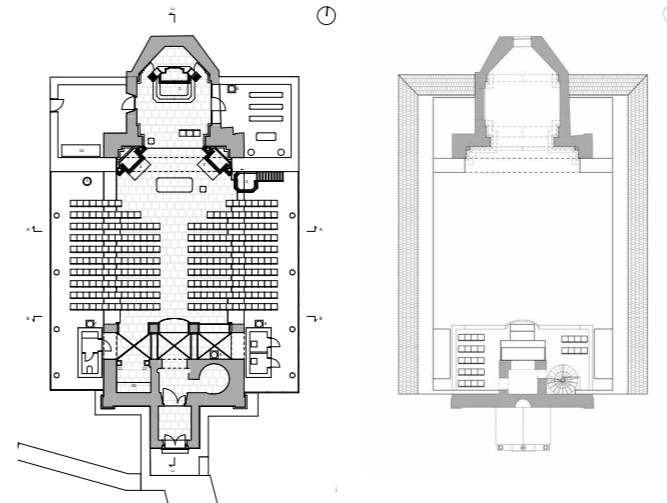
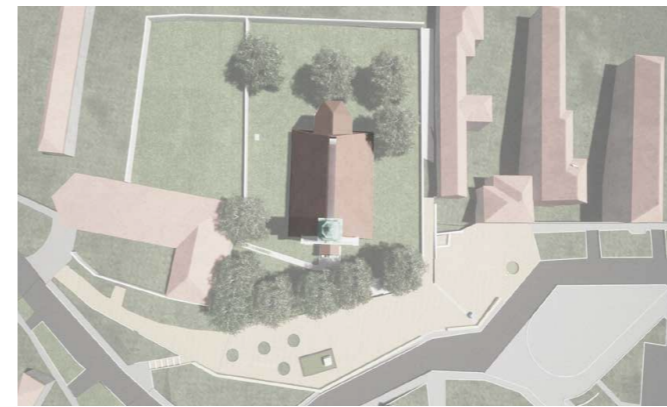
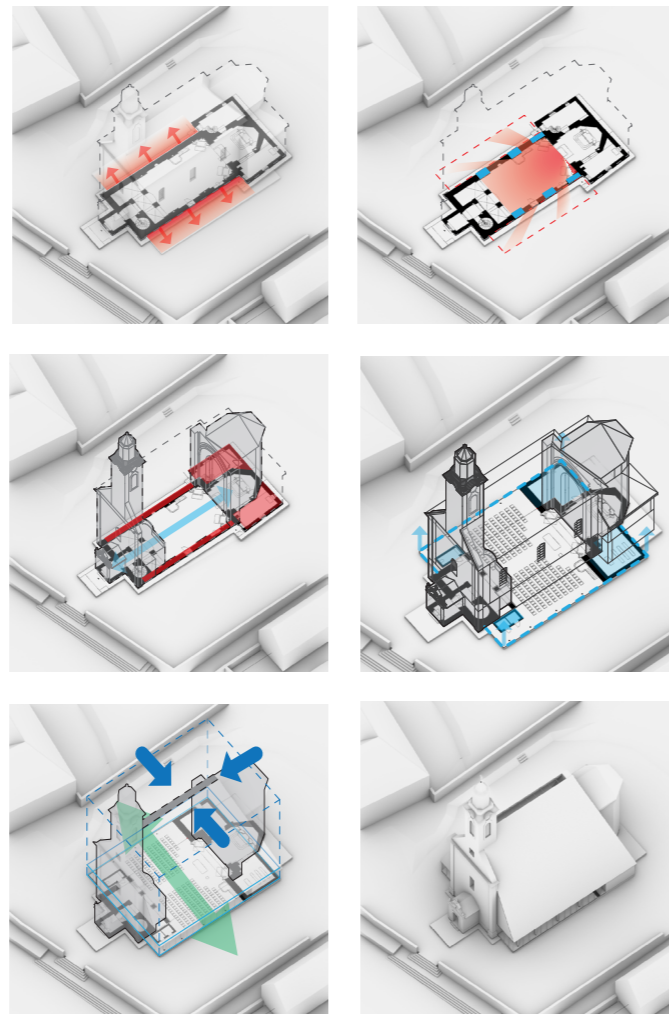
A lokális és akut helyzetek mellett vizsgáltuk a régebbi korok sok esetben radikális templombővítéseit és a kortárs templomok érzékeny építészeti gesztusait.

A Nagyboldogasszony-plébániatemplom bővítési tervei során ezeket az értékeket tartottuk szem előtt, amely izgalmas terepe a régi és új arányának megtalálására.

A kétoldali bővítés arányos választ ad a templombirtokon belül. A plébánia felőli a teresedés - amely a nyári táborok, kerti misék helyéül szolgál - intímébbé válik, míg a főtér és az északi bejárat közötti tengelyt újraformáljuk a liget ősfáit érintetlenül hagyva.

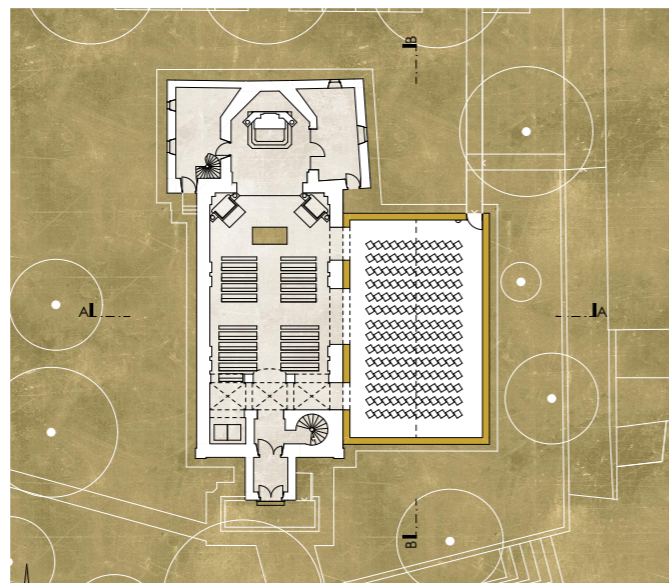
Bővítés pillérekkel - a prédikációra való rálátás nem egyenlően biztosított a hívők számára.

Célunk volt a liturgikus hossztengety megőrzése, a bővítéshez szükséges bontások elvégzése.

10. számú pályamű

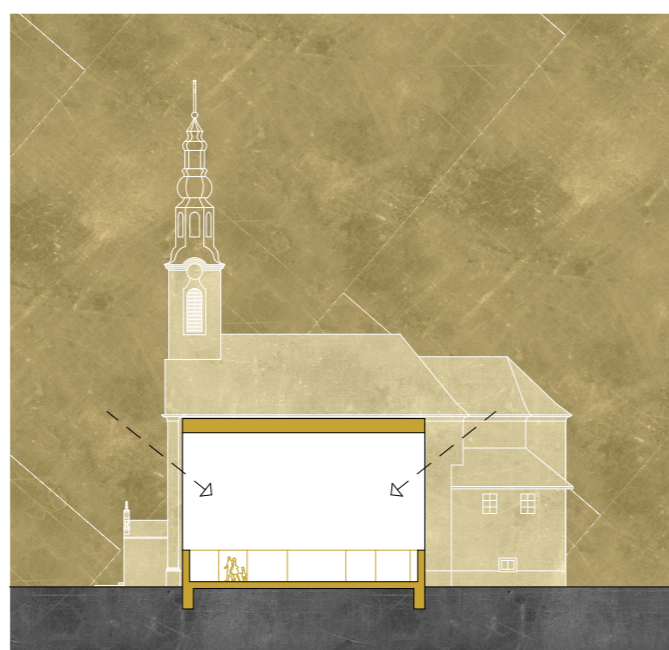
Juhász Kristóf & Pék Elemér

Felemelő érzés azzal a szokatlan megkereséssel találkozni, hogy egy közösség kinőtte templomát, s azt bővítenünk kell. A nagykovácsi plébánia gyülekezete jelenleg minden eszközt kihasznál, hogy elférjen: a kertet is megtöltik vasárnaponként, hangszórón szól a mise, rádión is lehet követni, és rossz időben a plébánia jelenleg épülő közösségi termében is ülnek. A lelki közösséget a fizikai együttlét erősíti: közösen ünnepelni közvetlenebb tapasztalás, mint külön helyiségekben lenni és hallgatni a rádiót. Érthető az igény egy mindenkit befogadó közösségi térre. Bár a meglévő templom ülőhelyeit lehetne még sűríteni, de a valós téri igényeket a jelenlegi helyen még túlszűfolság árán sem lehetne kielégíteni. Végleges megoldást csak egy nagyobb templom jelenthet.

A barokk templomtér műemléki és liturgikus szempontból is kötött. Az oltáriszentség imádása kiemelt jelentőségű volt, és a tér minden építészeti eszközével ezt hangsúlyozta. Nekünk a hitünknek már más elemei fontosabbak. A mai templomtér inkább közösségibb, mint hierarchikus, cselekvőbb, mintsem passzív befogadásra épülő, közvetlenebb, mintsem távolságtartó. A meglévő úttemplom liturgikus terét már nem tudjuk hitelesen folytatni. Arra kerestük a választ, hogy hogyan tudjuk úgy bővíteni a használati teret, hogy az új térnek ne jelentsen kötöttségeket, és a meglévőt meg tudja őrizni.

A régi és új térrész között mellérendelő viszonyra törekedtünk. Önálló identitással rendelkező teret szerettünk volna, mely a saját világképét ugyanazzal a szelíd magabiztossággal hirdeti, mint öreg társa. A két világkép közös elemei szülik a harmóniát és eltéréseik a kontrasztot.

Alacsony sliccel egybenyitott terek, közös bejáratokkal, közös tabernákulummal és sekrestyével.

Az eredeti, karcsúbb templomtorny helyreállítását javasoljuk, az új tér nagy üvegfelületeinek festésére pedig képzőművészeket kérnénk fel.

A két térrész szükség esetén mobil falakkal szeparálható. Az új tér a keleti oldalfalon kapcsolódik a régihez, a műemléki értékek nem sérülnek. Az oltár-asztal a szentélyből kikerült, lelépett a dobogóról. Ebben a gesztusban a liturgiáról alkotott mai felfogásunk jelenik meg, mely szerint az asztalt körbeálljuk. Praktikus következménye a jobb láthatóság az új térből. Egy templom, két templomtér.

A nagykovácsi ikertemplom hív minket, hogy együtt ünnepeljünk!

zárójelentés

zárójelentés

Bíráló Bizottság

A zsűri két alkalommal ült össze, mindkét alkalommal minden zsűritag jelen volt az online felületen. Az első ülésen konszenzusosan eldöntötte, hogy mind a tíz pályázat tartalmában és formájában is színvonalas. A kiírásban megfogalmazott templombővítési feladatot a pályázók egy része nem szó szerint értelmezte, alternatív megoldásokat dolgozott ki és ezzel állást foglalt azzal kapcsolatban, hogy a templom átépítése számukra nem vállalható.

Voltak olyan pályázatok, amelyek vállalták az átépítés kockázatát. A tervek megismerése során a zsűri megállapította, hogy sem az egyik, sem a másik nem tekinthető kizárólagos érvényűnek.

A pályázat legfőbb tanulsága és a pályázaton túlmutató konklúziója, hogy bár a templom bővíthető, de nem ez az egyetlen megoldás a megnövekedett templomba járó közösség befogadására. A bíráló bizottság javasolja a kiírónak, hogy vizsgálja meg egy új templom építésének lehetőségeit is.

Ha egy plébános megkeresi a műemlék-felügyelőt azzal, hogy bővíteni akarja védett templomát a válasz elsőre nemleges. Hiszen a templom értékei úgy maradnak meg a leghitelesebben, ha változatlanul őrizzük meg. Aztán ha a plébános ezt nem fogadja el, és a felügyelő tovább gondolkodik, akkor rájön, hogy ez nem feltétlenül igaz. Egy hosszú életű műemlék rendszerint több átépítésen esett át, és az új részek kapcsolatba kerülve a régiekkel új, értékes egységet hozhatnak létre. Persze, nem mindig. A műemlékvédelem létrejötté előtt történt „önfeledt” változtatások gyakorta sok korábbi érték pusztulásával jártak. Tehát a feladat bővíteni, de értékek elvesztése nélkül. A megoldás érdekében terv készítenő, hiszen meggyőző csak így lehet az építési szándék. A legjobb, ha több terv is születik, és még jobb, ha több tervező vehet ebben részt, azaz ilyen esetben érdemes pályázatot kiírni. Ez történt Nagykovácsi esetében. Kérdés, mik a templom műemléki értékei, amelyek nem sérülhetnek változtatások esetén sem. Az értékleltár művészettörténeti szempontból sorolja fel a számottevő értékeket. Megemlíti a fontos részleteket: a berendezést, a három oltárt, szószéket, keresztelőkutat és így tovább. Ezeknél lehet, még érdekesebb, hogy a szentélyben nemrég barokk falképegyüttest is feltártak, megerősítve a szentély érinthetlenségét. A templom jellege, külső megjelenése szokványosabb, különlegességeket nem jelent.

Összegzés s a Zsűri ajánlása

Ugyanakkor a településben elfoglalt helyzete, szerepe korántsem lebecsülendő. A templom tömege hosszú idő óta szervezi az egész faluképet, együtt él környezetével, a terület domborzatával, környező házaival, köztük a plébániával és a templomkert fáival. Ezt vették figyelembe az előtte lévő tér, utcavezetés kialakítása során. Természetesen ez a faluban betöltött szerep messze túlnő a településképi szempontokon: a nagykovácsi generációinak hosszú sora ide járt templomba, az ősök itt kötöttek házasságot, a gyerekeket itt keresztelték. Egy bővítés során tehát az is figyelembe veendő, hogy ez a hitélet központja évszázadok óta, régebben, mint hogy a jelenlegi templom felépült. Mi sem bizonyítja jobban a templom súlyát, mint hogy a hívek a bővítés esetében is ragaszkodnak meglévő templomukhoz, ennek terében szeretnék megélni közösségüket. A jó kiegészítés, bővítés felvállalja a korát, mai jellegét, de harmonikusan együttműködik a műemlékkel, megőrzi a műemlék évszázadok alatt kialakult identitását. Nem akar dominánssá válni, hanem alázattal viseltetik a meglévő, elismert értékek iránt.

A pályaművek közül négy nem vette föl a kesztyűt: nem a templomot bővítette, hanem javaslatot tett új, elkülönülő épület emelésére (2), ill. a kert liturgikus használatára (1, 3, 4). Ezek műemléki szempontból nyilván teljesen megnyugtatóak és elfogadhatóak, hiszen a műemléket érintetlenül hagyják, ugyanakkor valójában megkerülik a kérdést. Ezeknek a pályaműveknek mégis igen fontos a szerepük. Egyrészt felhívják a figyelmet a kert rendezésére és használhatóságára, másrészt próbára teszik a megbízó eltökéltségét, elbizonytalanítva őt a bővítés indokoltságában. Jelzik, hogy egy barokk műemlék esetében korántsem magától értetődő a bővítés, és ez számukra nem elfogadható alternatíva. A templom faluképi szerepének, identitásának megőrzése fontos szempont, így a teljes torony és karzat bontása túlzott nehezen képzelhető el (8). Műemléki szempontból valóban a szentély, ill. a bejárat oldal együttese a legfontosabb, de a teljes tető és boltozat bontásával is sérül az épület lényege, ugyanakkor valóban kellő méretű és építészeti vitathatatlanul erős tér jön létre (9). (A túlzott mértékű bontás, természetesen legkevésbé sem csak műemléki kérdés, hiszen jelentős a pénzügyi vonzata is.) Ha a templom megőrzését a jelenlegi épületre korlátozzuk, akkor a

mellé épített új hajó teljesen elfogadható megoldás, de a régi és az új tömeg együttlélése, a fő nézet, fő megközelítés felőli változás túlzott, hiszen az új tömeg takarja a régit (10; nem lényegi kérdés a pályázat szempontjából, de a templom valóban nyerne az egykori toronysisak rekonstrukciójával). A fentiekből következik, hogy a templom műemléki megőrzésének szempontjából azok a – bővítés igényének is eleget tevő – pályaművek a legtamogathatóbbak, amelyek kevesebb és gondosan kiválasztott helyeken bontják meg az épületet, és a férőhelynövelés ellenére az új tömegük megtartja a templom faluképi dominanciáját. A templom megtámadásának pontja logikusan a hajó fala a boltozatot tartó pilaszter-csoportok között. A különös kifinomultságú, rózsalugast idéző pályamű önálló kápolnaként jelenik meg a templom tömege mellett, sajátosan megoldott részletekkel (7). A legrealisabb hozzáállást a 6. sz. pályamű adja, amely a legkevesebb bontással jár, és két mellékhajóval biztosítja a befogadóképesség növelését. A szerény mellékhajók megjelenése nem zavar bele a templom hagyományos megjelenésébe, távolabbról szinte nem is érzékelhető. Hasonlók mondhatók el az 5. sz. pályaműről, azonban a bővítmény önálló, teljes (és a barokkhoz is illő elliptikus alaprajzú) formája egy valóban új és mai magas minőséget tud hozzatenni az öreg templom megszokott képéhez, egyúttal megőrizve a műemlék dominanciáját. - Arnóth Ádám

Az építészeti javaslatok rangsorolása

I. helyezett az 5. sorszámú építészeti javaslat
Balázs Anna s Kálna Dávid s Potzner Ádám s Szabó Dániel mester: Hőnich Richárd

II. helyezett az 6. sorszámú építészeti javaslat
Bódi Gergely Gergő s Kiss-Serfőző Evelin s Kiss Dávid András mesterek: Golda János s Roth János

III. helyezett a 2. sorszámú építészeti javaslat
Csépké Tamás s Demeter Ágota s Pomázi Dorottya s Soltész László mester: Lévai Tamás

III. helyezett a 3. sorszámú építészeti javaslat
Bagi Borbála s Bálint Anna s Gulyás Levente s Karlovecz Ádám mester: Dévényi Tamás

